

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 11 Stycznia v. s. 1826 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sanktpetersburskich jest dnia 2 stycznia.

z Bożey Łaski,
MY NIKOŁAY PIERWSZY,
CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYI,
i t. d. i t. d. i t. d.

Prawo ulaskawienia i darowania, poczynając za naydroższy przywilej, daney NAM od Boga władzy panowania, z chwilą wstąpienia na Tron, postanowiliśmy w sercu Swojem, chować to prawo w całej jego zupełności, jako skarb od Boga NAM powierzony, używając go zawsze, zgodnie z dobrem powszechnem, a nie na osłabienie sprawiedliwości, przez którą utwierdzają się Trony i buduje się pomyślność Królestw ziemskich.

W tém przedsięwzięciu, i słuchając pobudek serca NASZEGO, uznaliśmy za dobrą postanowić, co następuje:

1) Winowayców, osądzonych do dnia wstąpienia NASZEGO na Tron, to jest, do dnia 19 przeszłego listopada, na karę publiczną i na zesłanie do ciężkich robót, uwolniwszy od kary, zesać tylko do robót ciężkich.

2) Winowayców, do tegoż dnia osądzonych na karę cielesną i na zesłanie do Syberyi na zaludnienie, uwolniwszy od kary, odesłać tylko do Syberyi na zaludnienie.

3) Nałożone do tegoż dnia 19 przeszłego listopada, różnego rodzaju uzyskania pieniężne ze służby, nieprzewyższające dwóch tysięcy rubli, albo których zostaje uzyskać nie więcej od tey summy, darować i zostawić bez uzyskiwania.

4) Wszystkich różnego rodzaju dłużników skarbowych, którzy znajdują się w turemnem zamknięciu za summy nie wyższe od dwóch tysięcy rubli, darować i niezwłocznie uwolnić.

5) Ze wszystkich niedoimok lat dawniejszych, do 1go stycznia 1825 roku, jakie się zgromadziły ze czterech skarbowych poniższych podatków: podusznego, czynszowego, na komunikacye lądowe i wodne i podatku za prawo pędzenia wódki, zostawić do uzyskania nie więcej od jednoroczney ilości tych podatków, biorąc je razem; wszystko zaś to, co w tych niedoimkach, łącząc i rozłożone na terminy, przewyższa roczną ilość wymienionych podatków, ze wszystkich tych stanów, które podatkom tym podlegają, zdjąć, darować, i z rachunków wykreślić.

Postanawiając jednorazowe wyjątki, mamy nadzieję, że złagodzeniem kary nie osłabi się zbawien-na bojaźń prawa, a zniesienie ciężaru niedoimek będzie zachęceniem do lepszego wszystkich obowiązków publicznych dopełniania, i że wierni NASI poddani uznają w tych wyjątkach, ile pragniemy, uczucia serca NASZEGO, pieczołowitości o wszystkich, pogodzić, ile tylko można, z nieugiętą mocą prawa powszechnego. Dan w Sankt-Petersburgu dnia 1 miesiąca stycznia 1826 roku od Narodzenia Chrystusowego, a Panowania NASZEGO roku pierwszego.

Na autentyku podpisano
własną JEGO CESARSKIEY MOŚCI
ręką tak:

NIKOLAY.

Doniesienia Dworu.

Dnia 29 grudnia.

Dziś rano, jako dnia czterdziestego od śmierci Najjaśniejszego chwalebney pamięci CESARZA ALEXANDRA, w kaplicy pałacowey, odprawiła się msza żałobna, na której znajdowali się NAYJAŚNIEYSI CESARZ i CESARZOWA ALEXANDRA, oraz Jey Cesar-ska Wysokość Wielka Xiężna HELENA, również i dwór cały.

Sankt-Petersburg d. 30 grudnia.

Wczora, jako czterdziestego dnia od śmierci NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA ALEXANDRA, Przenay-wielebniejszy Metropolita, Serafim, w assystencyi całego duchowieństwa, celebrował wielką mszą żałobną w kościele katedralnym Nayswiętszey Panny Kazańskiej. Takież nabożeństwo odprawiło się we wszystkich kościołach stolicy. Żal powszechny, jak w dawniejszych okolicznościach, tak i teraz okazał się w tych mocnych wyrażeniach, które z głębi serca pochodzą.

Doniesienia Dworu.

Dnia 1 stycznia.

Dzisiaj rano, z okoliczności Nowego-Roku, uroczystość, z którą połączony jest doroczny obchód Narodzin Jey Cesarskiej Wysokości Wielkiej Xiężny HELENY, dwór, osoby znakomitsze płci obojey, jenerałowie i oficerowie gwardyi i woyska, zgromadzili się do pałacu zimowego, dla znaydowania się na mszy świętey, i mieli zaszczyt złożyć swe powinszowania Najjaśniejszym CESARZOWYM i Jey Cesarskiej Wysokości.

Przez Naywyższe dyplomata, datowane d. 25 grudnia w S. Petersburgu:

Jenerał prowiantmeyer, Abakumow, rangi 3ciey klasy, udarowany został brylantowanemi znakami orderu s. Anny 1szej klasy.

Jeneralny kommisarz woyskowy, rangi 4tey klasy, Putjata, mianowany kawalerem orderu s. Anny 1szej klasy.

Przez Naywyższe Ukazy do Rządzącego Senatu, wydane w S. Petersburgu d. 25 grudnia roku zeszłego:

Na zaświadczenie J. C. W. Jenerał Feldceig-meystra, o gorliwości w służbie, zarządzającego kancelaryą Jego Wysokości, rangi 5tey klasy Per-rena, podniesiony do 4tey klasy.

W nagrodę odznaczający się służby: naczelnik wydziałowy w departamencie inżynierów 5tey klasy Stuczewski, rządca kancelaryi jenerał kommisarza woyskowego 9tey klasy Łukoszkina, podniesieni do rangi 4tey i 3mej klasy; zostający przy ministeryum woyskowym 9tey klasy Karasiewski, na osnowie Ukazu 6 sierp. 1809 r. mianowany asesorem kollegialnym.

Na okazanie szczególney wdzięczności NASZY, dla zasług zmarłego sankt petersburskiego wojennego jenerał gubernatora, jenerała piechoty, Hrabiego Mitoradowicza, krewnego jego, służącego w 1szym oddziale 5go Departamentu Rządzącego Senatu za ober-prokurorskim stołem, radcę kollegialnego

Mitoradowicza, nayłaskawiey mianujemy radcą stanu.

Przez Naywyższe Ukazy do kapitulu rossyjskich orderów, wydane w S. Petersburgu r. z.

Dnia 20 grudnia, na zaświadczenie nayukochańszego Brata NASZEGO JEGO CESARSKIEY WYSOKOŚCI CESARZEWICZA I WIELKIEGO XIĘCIA KONSTANTEGO PAWŁOWICZA, o pracach odznaczających się radcy honorowego, *Krynckiego*, sekretarza izby powszechney opieki gubernii wołyńskiej, wprzywiedzeniu do porządku rachunków summy tej izby, nayłaskawiey mianując *Krynckiego* kawalerem orderu s. *Anny* 3ciey klasy, Rozkazujemy przesłać mu znaki tego orderu i dyplomaty.

Dnia 25 grudnia. W nagrodę odznaczającej się służby nayłaskawiey mianowani kawalerami: Orderu s. *Anny* 2giey klasy z brylantami, znajdujący się przy Jego Wysokości Jenerale Feldceigmeystrze ober-audytora 6tey klasy *Popow*, orderu s. *Włodzimierza* 4tey klasy: archi ekt kommissyi budowniczey koszar gwardyi radca honorowy *Timofiejew*; udarowani znakami brylantowanemi ord. s. *Anny* 2giey klasy. skrzydłowy adjutant Jego CESARSKIEY MOŚCI, półkownik gwardyi półku moskiewskiego *Adlerberg*, i marszałek gubernii grodzieńskiej *Xiążę Czetyrtyński*, za pomoc do wygodnego rozłożenia wojsk 2tey dywizyi pieszey, przez Jego CESARSKĄ WYSOKOŚĆ CESARZEWICZA zaświadczoną

W Naywyższym Ukazie, objawionym Rządzącemu Senatowi przez P. Zarządzającego ministeryum spraw wewnętrznych dnia 25 grudnia, Cesarz Jego MOŚĆ, w nagrodę szerególniejszey roztrpności w rzeczach służby, okazaney przez zostającego w etacie policyi kronsztadzkiej, brandmistrza radcę honorowego *Howorowa*, wczasie wyszukania kapitana porucznika *Bestużewa*, dnia 17 grudnia roku zeszłego, nayłaskawiey raczył go podnieść do następującej rangi wyższej.

Dnia 25 grudnia r. z. w S. Petersburgu, po siedmiodniowej chorobie, zakończył życie, członek rządu głównego szkół, akademik rzeczywisty Cesarzarskiej akademii nauk, i dożywni jej sekretarz, rzeczywisty radca stanu i kawaler, *Nikolaj Iwanowicz Fuss*, w 71 roku życia. W styczniu skończył się lat pięćdziesiąt, jak jest członkiem akademii. Szanowny ten mąż pracami swemi wielce się zasłużył naukom i Rossyi.

W Instytucie Technologicznym, za Naywyższem zezwoleniem w Moskwie założonym, w pierwszych dniach t. m. niezawodnie mają się rozpocząć lekcye.

Przybyli do St Petersburga od 27go do 30go grudnia: Jenerał piechoty, *Bachmetjew* 1szy, jenerał gubernator niżehorodzki, kazański, sibirski, saratowski i penzeński. Jenerał adjutant *Depreradowicz*. Jenerał major, dowódca pierwszey dywizyi ulanów *Xiążę Lopuchin*. Półkownik *Koszul*, dowódca półku kiryssyerów gwardyi. Półkownik gwardyi półku preobrażeńskiego, *Alsufjew*, znajdujący się do osobnych poleceń przy ministrze woj-skowym.

Kurs sanktpetersburski d. 29 grudnia:

Na Londyn 10 pens.	} Assyg.	
— Amsterdam na 3 miesiące 50 cent.		
— Hamburg 8½, ¾ szil. bank.		} Bank.
— — — 3 miesiące 9½, 9—		
— Paryż 104 cen.		
— — — 3 miesiące 104½, ¼.		
Moneta rossyjska i cudzoziemska:		
Dukat hol. nowy 11 r. 50 k.		
— — — stary 11 r. 30 k.		
Jefimki 5 r.		
Rubel złotem 3 r. 86 k.		
— — — srebrem 3 r. 71 k.		

SWAYCARYA.

(z Korrespondenta Warszawskiego.)

Gazeta *Le Nouvelliste Vaudois* donosi, że wiadomość o zgonie N. CESARZA ALEXANDRA we

wszystkich częściach Szwajcaryi, powszechny i głęboki żal wzbudziła. Szwajcaryja nie zapomni nigdy, że Monarcha ten w wielu ważnych okolicznościach, jej sprzyjał. Szczególniey Kanton Watlandyi, z wielu względów winien mu jest wdzięczność.

ANGLIA.

Londyn dnia 27 grudnia.
(z Gazety Warszawskiej.)

Gazety tuteysze, tak ministeryalne, jako też opozycyjne, uwielbiają zmarłego CESARZA ALEXANDRA „Zgon tego MONARCHY (pisze gazeta *Times*), jest nader smutnym wypadkiem. Nie tylko był nieograniczonym władcą ludu swego, lecz oraz obrońcą i nauczycielem. Świadczył mu największe i naytrwalsze dobrodziejstwa. Własnym swoim przykładem zachęcał bogaczy do dobroczynnego usycia pieniędzy. Pod rządem ALEXANDRA powstały lub znacznie się posunęły publicznej roboty, służące do pożytku i ozdoby. Wewnętrzne komunikacye w rozległym Jego Państwie poprawiły się z zadziwiającym stopniem.”

Ci, którzy mają interes w utrzymaniu monopolium zbożowego, sposobią się już do obrony istniejących praw zbożowych. Niedawno odprawiono się tu liczne zgromadzenia gospodarzy wiejskich z różnych okolic. Postanowienia jego smierzą do utworzenia towarzystw, mających na celu oparcie się usiłowaniom tych, którzy, obstając za wolnością handlu, starają się dokazać, aby zniesiono prawa zbożowe. Posiadacze dóbr w hrabstwie *Lincolnshire* uchwalili petycją do Parlamentu, aby nie tylko nie zniesiono praw zbożowych, lecz aby ciągle trwał bezwarunkowy zakaz wprowadzania wszelkiego gatunku zboża. Gazeta *Times* donosi, iż nawet inni monopolisci, którzy upatrują swoją szkodę w dotychczasowej odmianie naszej polityki handlowey, mają podać podobne prośbienie. Trudno atoli (dodaje wspomniona gazeta), aby rząd miał znowu krępować handel, któremu dopiero co większą wolność nadał.

Dotąd 61 banków prowincjonalnych w Anglii wstrzymało swoje wypłaty; z tych 5 niedawno zaczęło znowu wypłacać, a 10 ogłosiło bankructwo. W Londynie 6 bankierów wstrzymało wypłaty, lecz jeden z nich zaczął znowu wypłacać.

Xiążę Sasko-Weymarski Bernard przybył do *Woodstock*, w Ameryce północney, i był tam na popisie wojska. Uda się wkrótce do *Nowego Orleanu*, a przed powrotem swoim do Europy myśli także zwiedzić *Mexyk*.

— Dnia 28. —

Niedawno dano ucztę dla Lorda *Russel* przez wdzięczność za zasady, które popierał w Parlamencie. Lord ten, należący, jak wiadomo, do strony opozycyjney, nie szczędził w mowie swojej pochwał dla Panów *Peel*, *Huskisson*, *Robinson* i *Canning*.

Łubo gazety nasze terazniwszy niedostatek pieniędzy poczytują za naywiększy, w jakim się kiedy Anglia znajdowała, dajcie atoli nauczą, iż za panowania *Jerzego I*, utworzenie towarzystwa handlu na morzu południowym sprawiło większy jeszcze brak pieniędzy. Pan *Hervey* w dziele o żegludze i potędze morskiej Anglii tak o tém pisze: „Zamożność wielu nayznakomitszych rodzin została prawie zupełnie zniszczoną; naypiersi kupcy zbankrutowali i cały kredyt upadł. Ogromni bogacze, przyzwyczajeni do okazałego życia, musieli z rodzinami swemi zebrać. Wielu z nich, nie mogąc znieść tego stanu, udało się w odległe części świata, aby tam uciec swą ukryli. Przeciwnie inni, którzy się nagłe w tém zdarzeniu zubożali, zaczęli żyć rozpustnie i ze zbytkiem, co naybardziej osłabiło dobre zasady narodu, od których pomyslnosć jego zależy.”

Aktor *Kean* dokazał nareszcie, że go słuchano na teatrze w *Nowym-Yorku*, i że grał *Othella* od początku do końca. Przerywały mu niekiedy gwizdania i oznaki niechęci, lecz większość widzów oczywiście była mu przychylną. Wywołano go nawet po sztuce i podziękował pu-

blichności. Na powszechnie żądanie dyrektor oznajmił, że *Ryszard* dany będzie nazajutrz; jakoż na tę reprezentacyą zgromadziło się niezmiernie mnóstwo widzów, między którymi było więcej kobiet, niżeli na wystawieniu *Othella*. Wieczór był bardzo spokojny i *Kean* liczne otrzymał oklaski. Dziennik amerykański *National advertiser* twierdzi, iż powodzenia te osiągnął przez środki bardzo gwałtowne, a zwłaszcza przez to, że stronnicy *Keana* zasiedli główne miejsca w sali, że nie dozwolili kupować biletów tym, których uważano za nieprzyjaciół tego aktora, nareszcie, że postanowili być wszystkich, którzyby gwizdać chcieli.

Podług dawnego zwyczaju, rozdawał wczora i dzisiaj urząd jałmużnika w imieniu Króla, 800 starym mężczyznom i kobietom, po 5 szylingów każdej osobie, a 168 ubogim po 13 szylingów.

Kongres w Waszyngtonie otworzyć miał swoje posiedzenia d. 5 t. m.

Dyrektorowie muzeum brytańskiego, zakupili i w woddzielnej sali umieścić kazali, starożytności meksykańskie, przez *P. Bullok* prawyżnione.

TURCYA.

Smirna d. 18 listopada.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

Na przedstawienie ministra wojny *Adama Dučas*, postanowiono, wystawić 15 tysięczny korpus pod 15 dowódcami, którzy się w *Monica* zebrać mają. W nocy 30 października, wyruszył *Ibrahim* z obozu swego ku *Modon*, w celu zbliżenia się do nowej wyrawy. Grecy przejęli list *Irahima*, pisany do *Baszy* w *Kanei*, w którym znajdowało się polecenie, aby wszystkim znajdującym się w jego ręku grekom, życie odebrał. Okoliczność ta powiększyła powstanie na wyspie *Krecie*.

Nikitas złączył się z *Gurasem* przy *Termopilach*. Obadwa uderzyć chcą na *Zeituni*. Rumilscy Grecy cofają się w góry oddzielne, gdzie gromady insurekcyjnych tworzą. W czasie ostatniej wycieczki z *Missolungi* zabrali turkom 139 obdanych wielbłądów. Mieszkańcy *Suli* oświadczyli gotowość do wyruszenia przeciw *Ibrahimowi*. Spodziewamy się ważnych wypadków.

Stambul dnia 28 listopada.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Pan *Turner*, sprawujący interessa angielskie, doniósł urzędownie *Reis Effendemu* o nowem ogłoszeniu neutralności d. w. r. jego i bliskiem przybyciu *Pana Stratford Canning*, posła W. Brytanii. Przyjęto bardzo dobrze tę wiadomość, i *Porta* zdawała się przestawać na uczynione obietnicy, iż poseł angielski przybywszy da zaspokajające oświadczenia względem tego, na co się uskarżała. Wkrótce jednak Pan *Turner* otrzymał kilka not, napisanych w tonie dumnym, i wyrażających, iż *Porta* nie jest wcale kontenta z oświadczenia neutralności w sposobie, jak zostało ułożonem, i że je raczej poczytuje za sprzyjające buntownikom. Ponowiła oras skargi swoje na rząd angielski, na *Lorda* naczelnego kommissarza wysp *Jońskich*, na dowódców angielskich w *Lewanie* i na śródziemnym morzu i t. d. Osohna nota tyczyła się podżeczek, zaciąganych w Anglii. Obeymowała wreszcie (jak slychać) rozmaite nauki, jak rząd angielski powinien postępować, i ile szkodzi samemu sobie, pozwalając agentom swoim wchodzić w związki z grekami i t. d. Przy takim sposobie myślenia *Porty*, nie zdaje się, aby wysłanie *Pana Stratford-Canning* było skutecznem.

Dotąd posłano z *Egiptu* 24,000 woyska do *Morei*, *Cypru* i *Kandyi*. *Basza* chce ciągle utrzymywać w obozie 12,000 woyska dobrze ćwiczonego.

Od granic tureckich d. 15 grudnia.

(z *teyże gazety*).

Towarzystwo przyjaciół greckich w *Paryżu*,

ogłosiło w tamiecznych Dziennikach wiadomość o wypadkach w Grecyi. Wyrażono w niej: „Dnia 13 listopada generał grecki *Karaiskaki* uderzył na woysko tureckie w głównem stanowisku pod *Missolungą*. Działo się to w godzinę obiadową, kiedy turecy bezpiecznie spali. Rzeź była okropną. Przestraszeni turecy wcale się prawie nie bronili. Zabrano im kasę wojenną, oraz inne bogate łupy, i wiele jeńców; wszystko zaprowadzono do *Missolungi*. Generał *Karaiskaki* zaraz w nocy po tej bitwie udał się do *Akarnanii*, gdzie uderzył na turków w *Karwassara*; zabral im wszystkie zapasy żywności; wielu turków z tego korpusu chciało umknąć na okręty, stojące niedaleko brzegu; lecz w zamieszaniu nie zdążyli ich osiągnąć i utonęli w morzu. W tymże czasie zaczęła trzęcia bitwa blisko *Karwasary*. Grecy zabrali oddział jazdy tureckiej, eskortujący znaczną ilość pieniędzy i żywności. *Gouras*, dowódca woyska we Wschodniej Grecyi, który oblega turków zamkniętych w *Salona*, dowiedział się w środku listopada, iż oddział turków prowadzi z *Tessalii* potrzeby wojenne i żywność. Ruszył zaraz z częścią korpusu swego i spotkał turków na granicy; uderzył na nich, i zabral wszystko. Wracając do *Salona* powziął wiadomość, iż oddział, złożony z 700 albańczyków, porzucił woysko tureckie, i z łupami wraca do domu; doścignął go, odebrał łupy i puścił ich bez broni. Z tego wszystkiego pokazuje się, iż reszta groźnego woyska tureckiego, przez nieroztropność swojego dowódcy, albo raczej przez upor *Wielkiego Sultana*, niedostawiającego mu zajęć zimowych stanowisk w *Epirze*, będzie wkrótce zniszczoną.“

— Dnia 16. —

Turecy myślą o nowych ważnych działaniach wojennych: zbrali bowiem wszystkie oddziały woyska, rozproszone w *Tessalii*, i udali się do *Zeituni*, z kąd ciągną przez *Liwadyę* kumieędzy-morzu korynckiemu, dla połączenia się z korpusem egypcyan. *Admirał* grecki *Miaulis* był niedaleko przylądka *Papa* w małej odległości od kapitana *baszy*, który musi koniecznie stoczyć bitwę ze wspomnianym admirałem i pokonać go, nim skutecznie potrafi przyłożyć się do oblężenia *Missolungi*.

— Dnia 17. —

Donoszą z *Missolungi* pod d. 18 listopada: „Generałowie *Gouras*, *Griro* i *Drako*, wspólnie z naczelnym generałem *Konstantym Bossarisem*, postanowiwszy wyrugować turków z *Salona*, uderzyli dzielnie na ich obóz, i po wielkiej rzezi przymusili ich do opuszczenia dział, zapasów wojennych i sprzętów wojskowych. Po tém zwyli ciężkawie odzyskali grecy *Salonę*, dokąd zbiegli mieszkańcy powracają. Dowódcy woyska w *Missolundze* odprawili radę wojenną i postanowili dać posiłków od generałów *Bossarissa* i *Gouras*, celem uderzenia zewsząd na obóz *Rumeli* *baszy* i zniszczenia go, dla zupełnego oswobodzenia twierdzy. Generałowie ci, dawszy odsiecz *Salonie*, spieszą na pomoc *Missolundze*. Od czasu przybycia floty egipskiej nie mamy żadney wiadomości z *Morei*. Wiemy tylko, iż rząd grecki przedsławił środki do odwrócenia niebezpieczeństwa. Umocniono wyspy *Idryę*, *Spezzyę* i *Ipsarę*; *Kandyę* opatrzone w żywność, pieniądze i woysko. Korpus woyska regularnego w *Napoli di Romania* powiększa się codziennie; drugi podobny korpus urządzi pułkownik *Faboier* w *Atonach*. Do korpusu regularnego woyska, tworzonego w *Gastuni* przez generała neapolitańskiego *Rosaroll* zaciągnął się generał grecki *Susini*; dawniej zaś generał *Gouras* kazał się zapisać do innego podobnego korpusu. Wszystko jest w ruchu, i nadzieja nasza wzmagą się.“

— Dnia 19 grudnia. —

List z *Korfu* pod d. 1 b. m. wyraża: „W *Epirze* panuje nierząd. *Omer Frions*, dowiedziawszy się o weyściu *Reszyda* *baszy* do *Arty*, wrócił śpiesznie do środkowej *Albanii*, aby się z nim nie spotkał. *Basza* skodryjski wcale nie wyszedł. Nie może się *Porta* spodziewać pomocy, ani od

nego, ani od żołnierzy w Bośni, którzy opierają się na dawnych przywilejach, chcą pozostać w swojej prowincyi. Wojsko Ibrahima baszy nie jest czynnem. Nubiyczycowic i egipsyanc doznają wiele przykrości w górach Arkadyi, okrytych śniegiem. Słychać, iż choroby grassują w *Modon* i *Coron*. Kilku przyjaciół greckich, zawiadłszy się do prywatnych swoich widokach, wraca do oyczyzny. Mówią, iż pewny generał francuzki, zostający w służbie baszy egipskiego, kupił 15 dział 12stofuntowych; miał oraz otrzymać pozwolenie, aby kupił karabiny i kule, tudzież, aby kazał zrobić wiele mundurów. Wszystko to będzie sprowadzonem częścią do Morei, częścią do Egiptu.

Semlin d. 23 grudnia.

Listy z *Seres* pod d. 10 b. m. donoszą o rozchodzący się pogłosce, iż *Omer Vrione*, basza *Saloniki*, przejął korespondencyą, z której się dowiedział, że W. Sultan kazał jednemu z Kapitanów baszów przywieźć głowę jego; poczem *Omer Vrione* miał we 2500 wojska zamknąć się w warowni *Saloniki* i ogłosić powstanie przeciwko Portie. Ważna ta wiadomość potrzebuje jeszcze potwierdzenia.

HISZPANIJA.

Madryt dnia 15 grudnia.

(z Gazety Warszawskiej).

Słychać o zaciągu ludzi do wojska. Najwyższa rada wojenna proponowała Królowi Jmci aby prowincya *Biskaja* dostarczyła także ludzi do wojska, od czego dotąd była uwolnioną. Zdrzniegley strony bawiacy tu Deputowani rzeczoney prowincyi podali Monarsze prośbę o utrzymanie dawnych ich praw i swobód. Zdaje się, iż wspomniona prowincya wykupi się pewną summą pieniędzy od dostawienia ludzi do wojska.

Pan *Zea Bermudez* wyjechał do *Drezna*, miejsca poselstwa swego.

Zaprowadzenie robaczek koszenilowych w *Barcellona*, udało się nadspodziewanie dobrze.

List z *Muroyi* pod d. 4 b. m. donosi, iż mnóstwo korsarzy kolumbijskich krąży między *Gibraltarem* i *Kartageną*, zabierając wszystkie statki hiszpańskie, płynące z towarami, a próżne palące lub zatapiają. Nieszczęśliwych maytkow z zabranych lub zniszczonych okrętów wysadzają często na brzegi *Muroyi*. Dnia 3 b. m. Kommissarz morski w *Almeirā* odebrał wiadomość z różnych miejsc prowincyi *Grenady* o zabraniu 15 okrętów. Najmniejszy statek nie uchodzi rąk kolumbiyczyców, którzy, jak się zdaje, chcą zupełnie wytepić nesze kupieckie okręty. Zbrojne ich statki posuwają się aż do brzegu, i okręty kupieckie z portu zabierają. Tak niedawno zdarzyło się okrętowi o trzech masztach, który z *las Roquetas*, niedaleko *Almeria*, porwali. Znajdująca się oddawna w porcie *Kartageny* fregata francuzka *Egeria*, zawieszona Pana *Ortiz de Lugarte*, Konsula naszego do *Algieru*, który, nie mając z sobą podarunków dla *Deja*, powróci zapewne na tey samey fregacie.

— Dnia 20. —

(z gazety Pruskiej Stunu.)

Gazeta pod dnem 17 grudnia ogłosiła rozkaz, zabraniający xiężom, oddalać się ze swoich parafii i bywać u dworu bez pozwolenia królewskiego. Dom *A. Aguado* w *Paryżu* zawarł kontrakt z rządem, na mocy którego bony królewskie, które ten dom posiada, mają być spłacone żywym srebrem z kopalni królewskich. Ta okoliczność sprawiła nieukontentowanie u innych posiadaczy bonow. Junta radząca zatrudniała się już na kilku posiedzeniach planem finansowym; projekt podany przez *Elola*; ażeby urzędnikom, którzy kilka pensy pobierają, zmniejszono tę pensyą, znalazł nie bardzo dobre przyjęcie, gdyż wielu członków junty; znajduje się w podobnym zdarzeniu. Mówią, że minister skarbu nalegał o zmianę administracyi publicznych dochodów, i że układa się plan, dochody te wypuścić w dzierżawę prywatnym osobom.

PORTUGALIA.

Lisbona d. 15 grudnia.

(z Gazety Pruskiej Stunu.)

Teraz, kiedy nasze publiczne drogi przeprowadzone są do dobrego stanu, wyraża gazeta *Aristarque*, znalazł się Anglik, imieniem *Milley-Doyle*, który podał plan, zaprowadzenia prędkiy poczty, w celu połączenia głównych punktów kraiu ze stolicą. Za opłatą pewną otrzymał on przywilej na tę spekulacyą na lat 15cie; podał się także, przesyłania depeszow na całym po-brzeżu, okrętami parowemi. Anglicy wkrótce będą mieli Portugalią ukształconą (*civilisé*); mówią już tu dobrze bez różnicy po Angielsku i Portugalsku; zajmują się nawet projektem wydawania dziennika po angielsku. Gazeta *Aristarque* czyni uwagę nad słowem „civiliser“: oni więcey uczynią, oni będą Portugalią osiedlać „coloniser“.

Wyrokiem z dnia 21 listopada r. z. dozwolona jest wszystkim nauczycielom, doktorom i uczniom uniwersytetu w *Koimbrze* zupełna nieograniczona amnestya, względem udziału, jaki mieli w wypadkach politycznych w lutym 1824 Cesarz i Król, wyraża też amnestya, spodziewa się że oznaki jego łaski, więcey uczynią wrażenia na sercach jego poddanych, jak kara; że okażą szczerzy żal, i że na przyszłość nie będą się poddawali wyuzdanym namiętnościom i zbrodnicy obłądom, które z resztą Cesarz i Król chce na zawsze puścić w niepamięć. (*Gaz. Lwow.*)

NIEMCY.

Monachium d. 24 grudnia.

(z Korespondenta Warszawskiego.)

Król Jmć oświadczył, iż z trzech milionów, na listę cywilną przeznaczonych, tylko dwa miliony przyjmie.

Król Jmć, zajmuje się gorliwie przedsięwziętą reformą, która jest skutkiem mądrze rozważonego planu, gdyż przez nią, nie tylko wydatki publiczne o dziesiątą część się zmniejszą, ale nawet sam rząd, zgodnie z życzeniami wszystkich stanie się prościeyszym, a pisanie w biurach zmniejszone będzie. Może prywatne widoki na niey stracą, ale niedostatku nikt nie dozna. Dla tego też bawarczykowie, wdzięcznymi są dla Króla i wszędzie, gdzie tylko się okaże, spotykają go publiczne dziękczynienia.

Szweryn d. 50 grudnia.

Dwór Wielko-Xiążęcy włożył żałobę po zgonie *N. Alexandra*, na 8 tygodni, a officerom kazano, aby przez 4 tygodnie krepę na ręku nosili.

Od brzegow Menu dnia 1 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej)

Dnia 25 z. m. dało się ucieć dosyć mocne trzęsienie ziemi w *Kehl*, *Sundhem*, *Neumühl* i *Kork*, w kierunku od południa ku północy.

Dwór Bawarski włożył d. 30 z. m. na 6 tygodni żałobę po śmierci *N. Cesarza Alexandra*.

FRANCYA.

Paryż d. 31 grudnia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Król nasz, który wydatki swoje urządza, jak człowiek prywatny, a dobrodzieystwa świadczy, jak wielki Monarcha, nadał już przeszło 1200 pensy od czasu wstąpienia swego na tron. W liczbie tych, którzy tę łaskę otrzymali, znajdują się ofiary rewolucyi i ci, którzy się przyłożyli do sławy Francyi. Poboczni potomkowie *Joanny d'Arc*, znaleźli pamiątkę w sercu dostojnego wnuka *Ludwika XIV*; uczczono oraz nazwiska *Kornella*, *Rasyne* i *Lafontena* w ich potomkach. Przeszło 2000 osób otrzymało wsparcie ze szcudroblowości królewskiej, oprócz tych, którzy codzień odbierają dary z kassy prywatney Monarchy lub ze 260 000 franków, rozdawanych przez Wielkiego Jalmużnika.

Słychać, iż Minister *Villele* postanowił podać następnemu zgromadzeniu Izb same tylko najpotrzebniejsze projekta do praw, między któ-

DODATEK

Wilno dnia 11 stycznia o. s. 1826 Roku,

FRANCYA.

remi ma pierwszeństwo budżet na rok 1827. Zda-
je się nawet, iż nie poda projektu względem od-
miany prawa o urządach stanu cywilnego, chyba,
że go do tego zniewoli wpływ duchowieństwa.
Nowe prawo tyczące się lasów, które już na prze-
szłym posiedzeniu było podane, a które oddano
pod roztrząśnienie członków Izby, zajmie długo
Izbę Deputowanych, która potem przystąpi do
budżetu. Prawo to roztrząsały także sądy appel-
lacyjne krajowe, i drukowane ich uwagi będą ud-
zielone Izdom. Nowe prawo wojskowe ma być
także przygotowane i podane Izdom, aby obrady
względem niego zaczęły się na posiedzeniu r. 1827.

Do Ameryki południowej posłano niedawno
trzy okręty z książkami. Było tam 11,000 exem-
plarzy dzieł *Woltera*; 17,000 dzieł *Russa*; a 4,900,000
innych pisarzy.

Niedawno (pisze dziennik *Gwiazda*) rzekł
nasz Monarcha: Często się smucę, widząc, iż nie
zawsze pożądanym skutkiem uwiecznia cię te moje u-
słowania o pomysłność mojego królestwa; lecz
gdyś się postawię wobec niego sumienia i potę-
mności w tym razie umysł mój nabiera spokoj-
ności, a serce pociechy.

— Dnia 25. —

(z Korrespondenta Warszawskiego.)

Dwaj lekarze, którzy w ostatnich chwilach
życia *Jenerala Foy*, około zdrowia jego staranie
mieli, wybrani są na członków Akademii.

Deputowani zjeżdżają się już na Sejm bliski
rozporządzenia.

Buletyn praw, umieścił dwa postanowienia,
przez ministra spraw duchownych kontrasygno-
wane, przez które dwa klaszatory pańskie we
Francji są zaprowadzone.

Rzeźbiarz *Dawid* ukłócił posąg *Fenelona*,
który na trumnie jego w kościele Katedralnym
w *Cambray* ma być postawiony. Pomnik ten
poświęcony będzie d. 7 stycznia 1826, jako w ro-
cznicę śmierci *Fenelona*. Noyznakomiti człon-
kowie Akademii sztuk pięknych, pochwalili robo-
tę artysty.

Dnia 2 stycznia.

(z gazety Pruskiej Stanu.)

Wczora z okoliczności Nowego Roku, Król
Jmć przyjmował powitania swojego domu,
potym urzędnicy cywilni i wojskowi, również
ku temu celowi przypuszczeni byli do *J. K. Musci*.
Miasto *Beauvais*, podług dawnego zwyczaju, ofia-
rowało przez deputacyę Królowi Jmci owoc.

Składka dla dzieł *Jenerala Foy*, i na wysta-
wienie dla niego pomnika wynosi teraz 607,000
fr. Z niego przeznaczono 50,000 fr. na pomnik, mają-
cy się wystawić. Komisya przeznaczona do kie-
rowania tem dziełem, składa się z następujących
Parów: Marszałka *Hrab. Jourdana*, *H. Daru*, *Xiągę-
cia Chaisela*; z deputowanych i byłych deputowa-
nych: *Kazimierza Perier*, *Ternaux*, *Lafitte*, *Hrab.
Lameth*, *Jenerala Gerard* i *Benjamin Delassert*.
Taz Komisya ogłosiła program, podług którego
artysty trudzący się wykonaniem tego dzieła p-
winni jej nadsyłać plany, które będą rozpozna-
wane przez komisję złożoną z 9 osób, to jest
3ch malarzów, 3ch rzeźbiarzy i 3ch architektów.

AMERYKA.

Rio-Janeiro d. 7 października.

(z Korrespondenta Warszawskiego.)

Codziennie przybywają do nas okręty z eu-
ropejskimi emigrantami. Większą ich część
zakłada plantacje kawy, już to na gruntach ta-
nio kupionych, już to na takich, które im rząd ud-
zielił. Oł niezakiego czasu, powstało w Rio

mnóstwo domów handlowych. Okręt *August*
przybył niedawno z *Hawre*, obładowany baletni-
kami, którzy w dniu urodzin królewskich poraz
pierwszy tańczyć będą. Zniszczony przez pożar
w marcu teatr, nierównie pięknie jest odbudo-
wany; wystawiona będzie na nim nowa tragedia
pod tytułem: *Ajax*. Rząd, odebrawszy niadawno
wezwanie, aby swego Pełnomocnika na kongres
do *Panama* posłał, pożytych naradach, postano-
wił go wprowadzić wysłać, ale tylko w charakte-
rze milczącego, dostrzegacza.

Nowy York dnia 5 grudnia.

(z gazety Pruskiej Stanu.)

Dzisiaj zgromadza się Kongres. Podług listów
z *Bagoty* pod d. 6 października, *Don Pedro-Gual*
wyjechał do *Panamy*, w stopniu posła rzeczy po-
spolitej kolumbijskiej. Uczyniono wniosek, aże-
by stolicę rządu z *Bagoty* przeniesiono do *Okany*,
nim kongres przeznaczy miejsce, gdzie nowe mia-
sto *Bolivar* ma być założone.

Stosownie do zawartego traktatu handlowe-
go między Anglią i Brezylją, w przeciągu lat 4
zupelnie ustanie w *Brezylji* handel niewolnikami.

Podług wiadomości z *Rio-Janeiro* pod d. 20
października, czynnie się tam zajmują zaprowa-
dzeniem obu Izb.

Jedna z gazet północno-amerykańskich dono-
si, że *Angley*, znajdujący się w *Buenos-Ayres*,
zakupił tam dawniej przez *Jezuitów* posiadane
budowy, dla odbywania nabożeństwa swojego wy-
znania.

NIDERLANDY.

Bruksela dnia 30 grudnia

(z Gazety Warszawskiej.)

W tych dniach przybył do *Hagi* portugal-
ski goniec, który przywiózł Królowi Jmci ozdoby
portugalskich orderów. Tenże sam goniec na-
tychmiast odjechał do *Berlina* z podobnymże zle-
ceniem.

Wczora rano (29 grudnia) umarł malarz
Dawid. Familia jego kazała ciało nabalsamować,
i chce prosić rządu francuzkiego o pozwolenie,
aby mógł być w swojej oyczyźnie pochowany.
Urodził się on r. 1750 w *Parżu*, był członkiem kon-
wencyi i dał kreskę na śmierć *Ludwika XVI*. Od
roku 1796 zajmował się samém malarstwem, któ-
rego był niejako przywódcielem we Francji. Ma-
larze *Gerard*, *Girodet*, *Gros*, *Guerin* i inni u-
czyli się w szkole jego. Najślawniejszymi jego
malowaniami są: śmierć *Michała Lepelletier*, *Be-
lizar*, śmierć *Sokratosa*, pogrzeb *Patrokla*, *Brus-
tus*, *Hercyusze*, porwanie *Subinek*, koronacya *Na-
poleona*, *Leonidas* przy *Teimopolach*, *Amor* od-
chodzący od *Psyche*, *Telemak* i *Eucharis*, *We-
nus* rozbijająca *Marsa* i t. d. Wzór tego kun-
sztu przyznawał starożytnym malarzom, i pewne-
go razu powiedział: Chciałbym, aby roboty moje
były poczytane za malowania jakiego starożytne-
go greckiego artysty. W roku 1815 został wy-
gnany z Francji, i odtąd mieszkał w *Bruksli*.
Ostatniem jego dziełem, którego jeszcze zupełnie
nie dokończył, i nad którym nawet w chorobie
swojej pracował, był *gniew Achillesa*. Gdy przed
kilkoma dniami posłyszał, iż będzie grana komedia
Świętoszek, kazał się zanieść na teatr, lecz po trze-
cim akcie musiał wrócić do domu.

P. Gournain, z *Dijon*, wynalazł sposób na-
znaczenia wszystkich biletów, wexłów i sprzętów,
prawie bez kosztu i trudności, tak, iż przez to
zapobiega się fałszowaniu podpisu i utracie rze-
czy handlowych i innych, któreby ukradziono. Po
dniu 1 katego roku przyszłego 1826 ogłosi ten spo-
sób publiczności.

Pozwólono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

1. Od Litewsko Grodzieńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie rozstrwoionych przez byłego Nowogródzkiego powiatowego Kaznaczeja, Tytularnego Sowieznika Ignacego Kiersnowskiego w niemało znaczący summie skarbowych pieniędzy, przeznaczonych na sprzedaż z publicznych targów, oddane przezem w ewikcyą i właściwie do niego należące majątki, a mianowicie: a) majątek Horadziówka z częścią ziemi z miratyckiej Exdywizyi wydzieloney, w powiecie nowogródzkim położonym, w którym zawiera się, dwornej i włościańskiej ziemi z różnemi wygodami, 12 włok i 25 morgów, włościańskich dymów 9, a w nich 44 męzkiej a 29 żeńskiej płci dusz, rocznego dochodu wyliczono 272 rubli 80 kopiejek srebrem; b) folwark Kuliki albo Nowe Molowidy w Słonimskim powiecie, zawierający 68 włok, 24 morgów, 31 prentów z różnemi wygodami, ziemi; 18 włościańskich dymów, 42 męzkiej i 50 żeńskiej płci dusz, przynoszący rocznego dochodu 312 rubli srebrem; c) część majątku Jagnieszczyce z exdywizyi wydzielona w słonimskim powiecie położona, zawierająca w sobie 19 włok, 17 morgów i 48 prentów ziemi; 16 włościańskich dymów; 55 męzkiej i 25 żeńskiej płci dusz; przynoszący rocznego dochodu 558 rubli 90 kopiejek srebrem; zatem życzący kupić takowe majątki zechcą przybyć dla targów do Gubernialnego Rządu z gotowemi piędzmi na terminy, 1szy 27, 2gi 28 apryla, a 3ci i ostateczny 7 maja terażniejszego 1826 roku. Dnia 5 stycznia 1826 roku.

Sekretarz Tadeusz Afanasowicz.
Stołu Naczelnik Jan Sobolewski.

1. Sąd Taxatorsko - Exdywizorski dekretem Sądu Ziemskiego Słonimskiego w dniu 19 Junii 1824 roku zapadłym, na rozdział między wierzycieli majątku Horotwik i Wolczowujow alias Mieronima i wszelkiego funduszu W. Dominika Jurjewicza Chor. b. wojsk polskich w powiecie Słonimskim gubernii Litewsko Grodzieńskiej położonego, przeznaczony, po załatwieniu in fundo czynnościow, oczewiście rozprawę poprzedzających, sądy swoje do dnia 5 februarii 1826 roku odroczył, o jakowym ostatecznym zjeździe w skutek wyż wzmienioney remissy, strony interessujące przez niniejszą awizacyą zawiadamiając, że na nieprzychodzące strony amissyą zapisze, ostrzega. Dat 1825 r. gbra 28 dnia.

Prezydent Grodzki Słonimski Exdywizor Antoni Swiężyński.

Sędzia Ziem. Słonim. i Exdywizor Ignacy Rahoza.

Pisarz Ziemski Słonim. Leopold Łagiewnicki Exdywizor.

Rejant Ignacy Nielubowicz.

1. Skutkiem rezolucyi uprzedniej Sąd Ziemski Trocki postanowił sprawę nieletniego Sieńkiewicza z wierzycielami jego oycy wziąć w dniu 15 grudnia przeszłego roku do namowy, lecz że przeznaczona licytacya wszelkiej ruchomości po zesłym Sieńkiewiczu w

tym czasie dla zażłych trudności nieukończoną być nie mogła, dopiero więc po załatwieniu jej zupełnem, Sąd niniejszy zawiadamia, iż sprawę na dniu 28 idącego miesiąca weźmie do namowy; przed jakimym terminem aby interessowane strony pretensyi swoje jawiły, pod warunkiem nieuchronney amissyi, ostrzega.

Andrzej Podbereski Sędzia Ziemski Trocki.
Leonard Zyliński Sędzia Ziem. Trocki.
Adam Strawiński Pisarz Ziem. Trocki.

3. Podaje się do publiczney wiadomości przez Gazetę Kuryera Litewskiego, ażeby Urodzony Antoni i Stanisław Jachimowiczowie synowie Dominika rodzące się z Katarzyny Bronikowskiej a terażn. b. Sędziny Grodzkiej Kobryns. Zadarnowskiej, na których spada sukcesyja pułtrzećcia chłopca, i połowa pustki chłopskiej, gdzieby się nieznaydowali, raczyli dla odebrania takowych przybyć w gubernią Grodzieńską w powiat Prużański do folwarku Papatney. Datt. 1825 roku decembra 17 dnia.

Józef Zadarnowski.

Wolno drukować dnia 2 stycznia 1826 roku. Radca Stanu i Cenzor Ignacy Reszka.

2. W skutek rozporządzenia w Sądzie Głównym Wileńskim Departamentu 2go na d. 5 januaryi idącego 1826 uczynionego, zamieszcza się w gazecie Kuryera Litew., uwiadomienie, że po ukończoney sprawie konkursoway kredytorow i pretensorow Wojewodzica Antoniego Prozora dopiero w kontynuacyi i przewodztwie będącay, weźmie się wraz sprawa do rozbioru rokiem zawitym po exdywizyi majątku Podbrzezia zesłego Adama Ciechanowieckiego w roku 1824 februaryi 16 dnia były za apellacyami od stron procedujących do Departamentu przeniesiona i w odkładzie od 23 septembra tegoż 1824 zostająca. 1826 roku januaryi 5 dnia. Sekretarz Sądu Główn. Tytularny Radca Dobrzański.

2 Dworzańska Powiatu Brasławskiego Opieka celem nayrychłayszego uzyskania remanentow liczących się na majątkach w wiedzy tej Opieki będących, rezolucyą dnia 9 terażniejszego miesiąca decembra nastalą, też majątki, a mianowicie: położone w Powiecie Brasławskim schedy po Exdywizyi obywatela Hrynoewicza, schedy po Exdywizyi majątku Kazimierzowa, schedy po exdywizyi majątku Kozaczyzny, folwark Karolin, oraz majątki Grafini Manuziny Belmont i Opsa z attynenciami postanowiła wypuścić z publiczney licytacyi w arędę i na tęż licytacyą terminu w dniach 7, 8 i 9. a na przetargi 15, 16 i 17 miesiąca januaryi następującego 1826 roku naznaczyła. przeto życzących uczestniczyć w takowey licytacyi wzywa niniejszym, ażeby na wyrażone terminu do Miasta Powiatowego Widz do Kancelaryi Dworzańskiej Brasławskiej jawić się raczyli, gdzie każdy o stanie tych majątków i warunkach kontraktow poinformowanym zostanie. 1825 roku xbra 11 dnia.

Prezes Opieki Marszałek Brasławski i Kawaler: Michał Wawrzecki.

	Czas obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatry.	Odmiana w powiet.
Obserwacye meteorologiczne.	d. 9 godz. 7 ^{1/2} z rana	28 cal. 0,7 lin.	— 19,5 stopni.	Wschodni.	Pogoda.
	d. 10 — — —	28 — 0,2 —	— 21,5 — —	Wschodni.	Mgła.
	d. 11 — — —	28 — 0,0 —	— 20 — —	Wschodni.	Mgła.